

Závěrečná doporučení k šesté periodické zprávě Česká republiky*

1. Výbor na svém 1385. a 1386. zasedání dne 23. února 2016 (viz CEDAW / C / SR.1385 a 1386) posoudil šestou periodickou zprávu České republiky (CEDAW / C / CZE / 6). Seznam problémů a otázek (List of issues and questions) Výboru je uveden v dokumentu CEDAW / C / CZE / Q / 6 a odpovědi České republiky jsou uvedeny v dokumentu CEDAW / C / CZE / Q / 6 / Add.1.

A. Úvod

2. Výbor vyslovuje uznání smluvní straně za její šestou periodickou zprávu. Výbor rovněž vyjadřuje uznání smluvní straně za její písemné odpovědi na seznam problémů a otázek, které vznesli zástupci jeho pracovní skupiny a za ústní přednesení delegace a další objasnění k ústním otázkám položeným Výborem během dialogu.

3. Výbor vyjadřuje uznání smluvní straně za její delegaci, vedenou ředitelkou Odboru pro lidská práva a ochranu národnostních menšin, Andreou Baršovou. Delegace také zahrnovala zástupce Odboru pro rovné příležitosti, Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva vnitra, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Stálé mise z České republiky při úřadu OSN v Ženevě.

B. Pozitivní aspekty

4. Výbor vítá pokroky dosažené na základě doporučení z páté periodické zprávy smluvní strany z roku 2010 (CEDAW / C / CZE / CO / 5) při provádění reformy právních předpisů, včetně přijetí:

(A) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, a podmínky pro poskytování těchto služeb (zákon o zdravotních službách), ve znění zákona č. 167/2012 Sb. ;

(B) zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob;

* Přijaté Výborem na jeho šedesátém třetím zasedání (15. února - 04. března 2016).

(C) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, aby byla umožněna specializovaná forma sociálního opatrovnictví dětí a mladistvých; a,

(D) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, který zvyšuje maximální částku pokuty, která může být uložena právnické nebo fyzické osobě zaměstnávající osoby nelegálně.

5. Výbor vítá snahu smluvní strany o zlepšení svého politického rámce zaměřeného na urychlení odstranění všech forem diskriminace žen a prosazování práv žen, jako jsou:

(A) znovuzavedení pozice Ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu v roce 2014; a

(B) přijetí strategie pro rovné příležitosti žen a mužů v České republice pro rok 2014 až 2020.

6. Výbor vítá skutečnost, že oproti stavu minulé zprávy smluvní strana zaujala stanovisko nebo ratifikovala následující mezinárodní smlouvy:

(A) Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte týkající se obchodu s dětmi, dětské prostituce a dětské pornografie, v roce 2013;

(B) Úmluvu proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, v roce 2013; a,

(C) Protokol o prevenci, potlačování a trestání obchodu s lidmi, zvláště se ženami a dětmi, který doplňuje Úmluvu OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (Palermo Protocol), v roce 2014.

C. Hlavní oblasti zájmu a doporučení

Parlament

7. Výbor zdůrazňuje zásadní úlohu legislativní pravomoci při zajišťování plné implementace Úmluvy (viz prohlášení Výboru k jeho vztahu s poslanci, přijatého na čtyřicátém pátém zasedání v roce 2010). Výbor vyzývá parlament, v souladu se svým mandátem, aby přijal nezbytná opatření k implementaci aktuálních závěrečných doporučení v období od tohoto okamžiku do příštího vykazovaného období v rámci Úmluvy.

Viditelnost Úmluvy a jejího opčního protokolu

8. Výbor opakuje obavy, že ustanovení Úmluvy jsou i nadále používána v soudním řízení jak Ústavním soudem tak obecnými soudy jen zřídka, což ukazuje na nedostatečné povědomí mezi širokou veřejností, samotnými ženami a v rámci soudnictví o právech žen podle Úmluvy a o postupech, které jsou jim k dispozici v rámci Opčního protokolu, o konceptu o skutečné rovnosti žen a mužů, a o obecných doporučení Výboru.

9. Výbor opakuje doporučení (CEDAW / C / CZE / CO / 5, odst. 13), aby smluvní strana zajistila, že úmluva a její opční protokol, stejně jako obecná doporučení Výboru, jsou nedílnou součástí právního vzdělání a vzdělávání soudců, právníků a státních zástupců, s cílem umožnit jim, aby přímo aplikovali ustanovení Úmluvy a vykládali vnitrostátní právní předpisy dle Úmluvy. Rovněž opakuje svůj požadavek na smluvní stranu, aby zvýšila povědomí žen o jejich právech podle Úmluvy a o komunikaci a vyšetřovacích postupech stanovených podle opčního protokolu.

Přístup ke spravedlnosti

10. Výbor opakuje své předchozí znepokojení nad nízkým počtem soudních řízení týkajících se diskriminace na základě pohlaví podaných u soudu smluvní strany, a že ženy často dávají přednost mimosoudnímu vyrovnání, kvůli, mimo jiné, finančním nákladům na soudní spory a obtížnosti poskytnout důkazy diskriminace na základě pohlaví.

11. Výbor doporučuje, aby smluvní strana urychleně zřídila komplexní systém bezplatné právní pomoci ženám bez dostatečných prostředků na úhradu právní pomoci v řízení týkajících se diskriminace, s přihlédnutím k obecnému doporučení Výboru č. 33 (2015) o přístupu žen ke spravedlnosti. Výbor rovněž doporučuje, aby smluvní strana zvážila přijetí legislativní reformy s cílem umožnit *actio popularis*, a to i v případech diskriminace na základě pohlaví. Výbor dále opakuje své předchozí doporučení, aby smluvní strana systematicky poskytovala školení o uplatňování právních předpisů zakazujících diskriminaci na základě pohlaví v souladu se svými závazky vyplývajícími z úmluvy, včetně antidiskriminačního zákona, zákoníku práce a zákona o zaměstnanosti, soudcům, advokátům, inspektorům práce, nevládním organizacím a zaměstnavatelům.

Národní aparát

12. Výbor je znepokojen tím, že časté změny v hierarchii a mandátech aparátu smluvní strany na podporu žen mají za následek nestabilitu a oslabení kapacity pro implementaci Úmluvy. Výbor je i nadále znepokojen nedostatečnými lidskými a finančními zdroji institucí v oblasti genderové rovnosti, s výrazným podílem

finančních prostředků plynoucích z evropského sociálního fondu a Norského fondu, spíše než z prostředků specificky vyčleněných ze státního rozpočtu smluvní strany.

13. Výbor připomíná své obecné doporučení č. 6 (1988) o účinných národních mechanismech a propagaci a návrh uvedený v Pekingské akční platformě, zejména co se týká nezbytných podmínek pro efektivní fungování národních mechanismů, Výbor žádá smluvní stranu, aby stanovila jasný, stabilní a udržitelný rámec pro efektivní fungování jeho národního aparátu pro podporu ženských práv; to by mělo zahrnovat jasnou hierarchii a mandát, nezbytné pravomoci a odpovídající lidské i finanční zdroje a v neposlední řadě kapacitu ke sledování a vyhodnocování činnosti institucí v oblasti genderové rovnosti žen a mužů. Smluvní strana by měla rovněž vyčlenit specifické finanční prostředky ze státního rozpočtu na institucionální aparát pro podporu postavení žen.

Dočasná zvláštní opatření

14. Výbor konstatuje, že zákon proti diskriminaci (2009) explicitně nepokrývá politickou účast a že akční plán pro implementaci nedávno přijaté Strategie pro rovnost žen a mužů v České republice pro rok 2014- 2020 (" +1 Strategie" smluvního státu) je v procesu vývoje. Výbor s politováním konstatuje, že účastnický stát nepřijal návrh zákona o dočasných zvláštních opatření vyžadující minimální kvóty pro zastoupení žen na kandidátních listinách politických stran.

Výbor je také znepokojen nedostatkem konkrétních cílů a časových rámců v +1 Strategii s cílem urychlit skutečnou rovnost žen, včetně romských žen v politickém a veřejném životě, zejména v zákonodárných sborech, veřejných a soukromých společnostech, vládě a veřejné správě, zejména na vyšších úrovních hierarchie.

15. Výbor opakuje své doporučení, aby smluvní strana posílila použití dočasných zvláštních opatření v souladu s článkem 4, odstavcem 1 Úmluvy a obecným doporučením Výboru č. 25 (2004), ve všech oblastech Úmluvy, v nichž jsou ženy nedostatečně zastoupeny nebo znevýhodněny. Doporučuje, aby smluvní strana vytvořila konkrétní cíle a časové rámce pro realizaci projektu "+1" Strategie pro rovnost žen a mužů a zvažila zahrnutí dočasných zvláštních opatření s cílem urychlit skutečnou rovnost žen a mužů v politickém a veřejném životě ve svém antidiskriminačním zákoně a dalších příslušných právních předpisech. Výbor rovněž doporučuje, aby smluvní strana zvýšila informovanost mezi poslanci, vládními úředníky, zaměstnavateli a obecnou veřejností o nezbytnosti a časově vymezené povaze dočasných zvláštních opatření.

Stereotypy a diskriminační praktiky

16. Výbor bere na vědomí jako pozitivní zákon č. 40/1995 Sb. zakazující sexistickou a diskriminační inzerci. Nicméně, se znepokojením konstatuje nedostatek praktického vynucování práva a nedostatečnou kapacitu orgánů dohledu, včetně regionální Obchodní komory, která by okamžitě identifikovala a odstranila sexistické reklamy. Výbor zůstává znepokojen přetrváváním patriarchálních postojů a diskriminačních stereotypů týkajících se rolí a povinností žen a mužů v rodině a ve společnosti, což se odráží nízkou mírou otců na rodičovské dovolené a vysokým počtem žen zaměstnaných na částečný úvazek či na flexibilní pracovní úvazek, které omezují jejich kariéerní růst a důchodové dávky.

17. Výbor opakuje své doporučení, aby smluvní strana posílila úsilí o řešení přetrvávajících a hluboce zakořeněných genderových stereotypech, které udržují diskriminaci žen. Doporučuje, aby smluvní strana přijala legislativní rámec s cílem zajistit rychlá, účinná a soudržná opatření proti sexistické nebo diskriminační reklamě a mediálním výstupům. Výbor rovněž doporučuje, aby smluvní strana prováděla cílené kampaně a vzdělávací iniciativy pro ženy i muže, včetně zaměstnavatelů, k podpoře rovného sdílení domácích a rodinných povinností mezi ženami a muži. Tato opatření by měla zahrnovat podporu využívání otcovské dovolené a flexibilních

pracovních úvazků u mužů.

Násilí na ženách

18. Výbor bere na vědomí kroky, které smluvní strana učinila směrem k ratifikaci Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí (Istanbulská úmluva). Zůstává však znepokojen rizikem dalšího zpoždění při skutečném ratifikačním procesu Istanbulské úmluvy. Kromě toho Výbor je dále znepokojen v záležitostech:

(A) zpráv, že programy zaměřené na násilí na základě pohlaví, včetně domácího násilí, určené pro policii a pro odborníky pracující s oběťmi genderového násilí neodrážejí genderovou citlivost;

(B) nedostatečného financování systému služeb pro oběti smluvní stranou; a,

(C) velká závislost těchto služeb na regionálním spolufinancování, který negativně ovlivňuje jejich dlouhodobou stabilitu a udržitelnost.

19. Výbor doporučuje, aby smluvní strana přijala opatření k urychlení procesu ratifikace Istanbulské úmluvy. V souladu se svým obecným doporučením č. 19 (1992) o násilí na ženách, Výbor žádá smluvní stranu, aby zvýšila své úsilí s cílem předcházet a potírat projevy domácího a sexuálního násilí a pomoci ženským obětem takového násilí. Přitom smluvní strana by měla:

(A) Provádět pravidelný a systematický výcvik policejních a bezpečnostních složek, jakož i personálu v soudnictví, aby bylo zajištěno, že plní své funkce v souladu s genderovou citlivostí;

(B) Zajistit, aby hodnocení programů zaměřených na násilí na základě pohlaví, včetně domácího násilí bylo plně v souladu s Úmluvou;

(C) zvýšit udržitelným způsobem počet lidských, technických a finančních zdrojů pro poskytování odborných služeb pro oběti násilí založeného na základě pohlaví v dlouhodobém horizontu; a,

(D) zajistit, aby zdroje byly alokovány v adekvátní a udržitelné míře pro poskytovatele služeb na podporu obětí; a postupně financovat tyto služby ze státního rozpočtu smluvní strany místo externích zdrojů financování.

Obchod s lidmi a zneužívání prostituce

20. Výbor bere na vědomí jako pozitivní krok, že smluvní strana zahájila projednávání návrhu právního předpisu o regulaci prostituce. Výbor však zaznamenává s obavami:

(A) Malý počet stíhaných a odsouzených pachatelů páchajících trestný čin obchodování s lidmi, zejména s ženami a dívkami;

(B) zranitelnost Romů a migrujících žen a dívek, které se stávají obětí obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování a nucené práce; a,

(C) Nedostatečnost dlouhodobé podpory pro oběti nucené prostituce a nedostatek výstupních programů pro ženy, které chtějí opustit prostituci;

(D) Absence konkrétních opatření pro implementaci usnesení Evropského parlamentu ze dne 26. února 2014 o sexuálním vykořisťování a prostituci a jejího dopadu na rovnost žen a mužů.

21. Výbor vyzývá smluvní stranu, aby bojovala proti obchodování se ženami a dívkami, také na regionální úrovni a ve spolupráci se sousedními zeměmi.

Přitom smluvní strana by měla:

(A) zajistit, aby pachatelé trestných činů souvisejících s obchodováním se ženami a dívkami, zejména pro účely nucené prostituce a nucené práce, byli stíháni a adekvátně potrestáni; a sbírat statistické údaje o obětech obchodování s lidmi a to v členění podle pohlaví, věku, národnosti a země původu; posoudit účinnost programů a strategií, které jsou prováděny;

(B) přijmout preventivní opatření specificky zaměřené na Romy a migrující ženy a dívky a poskytovat bezplatnou právní pomoc obětem obchodování s lidmi;

(C) přidělit odpovídající lidské, technické a finanční zdroje k zajištění poskytování odpovídající zdravotní, psychosociální a právní podpory, stejně jako rehabilitačních a reintegračních programů pro ženy, které chtějí opustit prostituci; a prodloužit platnost těchto opatření pro oběti nucené prostituce; a,

(D) vytvořit politiku v souladu s usnesením Evropského parlamentu ze dne 26. února 2014 o boji proti pohlavnímu vykořisťování a prostituci a jejího dopadu na rovnost pohlaví.

Účast na politickém a veřejném životě

22. Výbor bere na vědomí vysokou míru zastoupení žen v soudnictví smluvní strany. Avšak Výbor je znepokojen tím, že:

(A) Parlament smluvní strany odmítl navrhovanou změnu volebního zákona v roce 2015, který by zavedl systém "zip" pro zajištění alespoň jedné ženské kandidátky v každé trojici politických kandidátů včetně sankcí za nedodržení; a,

(B) Ženy, zejména romské ženy, nadále nejsou významně zastoupeny na všech úrovních rozhodovacího procesu, a to i v obou komorách parlamentu, v regionálních a místních samosprávách, ve vládě, a to zejména na úrovni ministrů a jejich náměstků, ve funkci starostů a velvyslanců a v dalších vysokých funkcích v diplomatických službách, stejně jako na vyšších pozicích ve firmách vlastněných nebo ovládaných smluvní stranou.

23. Výbor opakuje své doporučení (CEDAW / C / CZE / CO / 5, odst. 27), aby smluvní strana přijala účinná opatření, včetně dočasných zvláštních opatření v souladu s článkem 4 odstavcem 1 Úmluvy a obecná doporučení Výboru č. 25 (2004), o dočasných zvláštních opatření.

Přitom Česká republika by měla:

(A) změnit svůj volební zákon zavést systém "zip" pro volbu kandidátů;

(B) Vytvořit konkrétní cíle a časové rámce pro zvýšení zastoupení žen, včetně romských žen, v zákonodárných sborech, vládě a veřejné správě, zejména na vyšších úrovních; a zahrnout tato zvláštní opatření do vnitřních pravidel a předpisů každé organizační složky státu;

(C) poskytnout pobídky pro rozhodující jednotlivce, kteří podmínky splňují stejně jako adekvátní postihy pro ty, kteří nejsou v souladu s těmito opatřeními nebo kvótami; a,

(D) Zavést transparentní a nezávislý systém pro sledování a podávání zpráv o úrovni zastoupení žen v politickém a veřejném životě.

Vzdělání

24. Výbor vítá přijetí strategie romské integrace 2015, která má pomoci zajistit, aby romské dívky a chlapci měli zajištěn rovný přístup ke vzdělání. Nicméně, Výbor bere na vědomí předložení návrhu smluvní strany, během dialogu, aby byl vzdělávací systém deregulovaný a decentralizovaný, což by mělo za následek, že smluvní strana bude mít omezené prostředky zasahovat do struktury a osnovy vzdělávacího sektoru. V této souvislosti Výbor opakuje své dřívější obavy, že ženy a dívky nejsou i nadále adekvátně zastoupeny v odborných školách a vědecké výzkumné práci, stejně jako v akademickém světě, a to zejména ve vyšších funkcích. Zároveň konstatuje, že Ministerstvo školství vydalo pokyny pro poskytovatele učebnic o tom, jak zahrnout genderový aspekt, není však zajištěn koherentní nebo komplexní systém kontrol pro zajištění toho, aby vzdělávací osnovy dodržovaly zásady Úmluvy. Výbor rovněž zůstává znepokojen neúměrně vysokým počtem romských dívek, které nedokončí nebo nedokážou chodit pravidelně do školy, a to zejména v sociálně vyloučených lokalitách.

25. Výbor doporučuje, aby smluvní strana přijala legislativu, za účelem zajištění komplexního a soudržného rámce pro zajištění toho, aby struktura, chování a osnova vzdělávacího sektoru byla v souladu s lidskými právy, včetně práv žen. Přitom prioritou by měla být podpora možnosti netradiční kariéry pro dívky v technických školách a ve vědeckém výzkumu, stejně jako nábor žen do nejvyšších funkcí akademické obce. Rovněž doporučuje, aby smluvní strana dále posilovala své úsilí o snížení předčasných odchodů ze škol a absenci romských dívek, vzdělávala učitele v oblasti boje proti přetrvávajícím předsudkům a negativním stereotypům proti romům, jakož i rozvíjela politiku, která prosazuje rovnost žen a mužů ve školství.

Zaměstnanost

26. Výbor je znepokojen malým pokrokem v průběhu vykazovaného období. Výbor bere na vědomí zmenšení velkého rozdílu v platovém ohodnocení žen a mužů smluvní strany, ale zůstává znepokojen nad:

(A) Nízkou mírou zaměstnanosti žen, horizontální a vertikální segregací na trhu práce, koncentrací žen v profesích, kde tradičně převládají ženy a v neformálním sektoru, a jejich nedostatečném zastoupení v manažerských a rozhodovacích pozicích;

(B) Trvajícím platovým diskriminací na základě pohlaví ve výši přibližně 21 procent;

(C) Omezenou kapacitou centrálních a oblastních inspektorátů práce pro boj proti diskriminaci na základě pohlaví, a to zejména vůči ženám, které čelí vícečetným formám diskriminace, jako jsou například romské ženy, uprchlíci a migrující ženy, a to navzdory nedávnému jmenování 16 pracovních inspektorů; a,

d) nízkou úrovní minimální mzdy, která je stále velmi nízká navzdory svému nedávnému růstu, a je pod hranicí chudoby pro osamělé matky s dětmi.

27. Výbor doporučuje, aby smluvní strana posílila svá opatření pro zajištění skutečné rovnosti žen a mužů na pracovním trhu. Zejména doporučuje, aby smluvní strana:

(A) Podnikla opatření k odstranění segregace v zaměstnání a bojovala s nedostatečnou zaměstnaností žen, včetně posilování úsilí na podporu žen a dívek ve výběru netradiční vzdělávací a profesní volby a možnosti budovat kariéru; upřednostňovala přechod žen z částečného na plný úvazek a podporovala zaměstnání na plný úvazek pro ženy, kde je v odpovídající kvalitě zajištěno zařízení pro péči o děti a podporovala rovnoprávné rozdělení rodinných a domácích odpovědností mezi muži a ženami; a podporovala využívání rodičovské

dovolené ze strany mužů;

(B) dále snižovala rozdíly v odměňování žen a mužů, s cílem jeho odstranění, včetně neprodlené realizace online "platové kalkulačky" a zajištění toho, že je založena na systému sběru dat, který pravidelně shromažďuje nezávisle ověřitelné údaje o daném pohlaví a platech, které jsou porovnatelné a transparentní; poskytovala jasnou právní definici stejné práce za stejnou odměnu; a zajistila účinné mechanismy pro včasné nápravy a odškodnění za porušení zásad rovného odměňování za práci stejné hodnoty;

(C) Dále posílila své inspektoráty práce s cílem umožnit jim bojovat proti diskriminačním pracovním postupům a umožnila jim prosadit úměrné sankce proti pachatelům těchto praktik; a

(D) zvážila zvýšení minimální úrovně mezd s cílem přispět k řešení negativního dopadu v podobě feminizace chudoby.

Zdraví

28. Výbor lituje, že smluvní strana dosud plně neimplementovala předchozí doporučení (CEDAW / C / CZE / CO / 3, odst. 24 a CEDAW / C / CZE / 5, odst. 35)), aby přijala právní rámec pro finanční odškodnění pro oběti vynucené sterilizace nebo sterilizace provedené bez poskytnutí informovaného souhlasu. Rovněž se znepokojením konstatuje, že návrhy právních předpisů pro zřízení mimosoudních mechanismů pro řešení tohoto problému byly v parlamentu odmítnuty. Výbor rovněž opakuje své znepokojení, že většina kompenzačních nároků vznesených ze strany obětí nucených sterilizací byly zamítnuty z důvodu výkladu soudu, podle kterého promlčecí lhůta nastane po třech letech od okamžiku provedení zákroku a nikoliv od doby objevu skutečného významu a důsledku nucené sterilizace.

29. V souladu se svými předchozími závěrečnými doporučeními (CEDAW / C / CZE / CO / 3, odst. 24 a CEDAW / C / CZE / CO / 5, odstavec 35), obecnými doporučeními č. 19 (1992) o násilí na ženách a 24. (1999) k článku 12 - Ženy a zdraví, jakož i s doporučením v závěrečném stanovisku ze dne 23. prosince 2005 veřejného ochránce práv ve věci sterilizací provedených v rozporu se zákonem a s návrhy nápravných opatření, Výbor opakuje svou výzvu, aby smluvní strana:

(A) posoudila tříletou promlčecí lhůtu pro podání nároku na náhradu škody v případě nucených sterilizací nebo sterilizací provedených bez poskytnutí informovaného souhlasu s cílem ji prodloužit a přinejmenším zajistit, aby tato lhůta začínala od okamžiku obětí zjištěného skutečného významu sterilizace a všech důsledků pro oběť plynoucích, nikoliv již spíše než od doby provedení zákroku;

(B) Zavedla ex gratia postup odškodnění obětem nucené sterilizace nebo sterilizace bez informovaného souhlasu;

(C) poskytla všem obětem pomoc pro přístup k jejich zdravotnické dokumentaci;

(D) stíhala a adekvátně potrestala pachatele nezákonných praktik minulosti u vynucených sterilizací nebo sterilizací bez informovaného souhlasu; a,

(E) jmenovala nezávislou komisi, která by provedla výzkum o plném rozsahu škod způsobených praxí nedobrovolné sterilizace, a podporovala průběžnou terénní práci vyhledávání všech potenciálních žadatelů o odškodnění.

30. Výbor vítá nízkou perinatální úmrtnost smluvní strany. Nicméně, je znepokojena pokračujícími zprávami o podmínkách porodu a porodnických službách smluvní strany, které popisují neoprávněné omezování volby žen

v otázkách reprodukčního zdraví včetně:

(A) zbytečného oddělení novorozenců od matek bez lékařských důvodů;

(B) nepřiměřeného omezení domácích porodů;

(C) častého používání nástřihu hráze bez zdravotního odůvodnění a v rozporu s matčinou preferencí jej neprovádět; a

(D) neoprávněného omezení využívání porodní asistentky namísto lékařů / gynekologů v situacích, kdy takové využití nepředstavuje zdravotní riziko.

31. Výbor opakuje své předchozí doporučení, aby smluvní strana urychlila přijetí zákona o právech pacientů, včetně reprodukčního práva žen. Přitom Česká republika by měla:

(A) přijmout jasné pokyny pro zajištění toho, aby oddělení novorozenců od svých matek podléhalo požadavku lékařské nezbytnosti;

(B) vytvořit prenatální systém péče, který umožňuje efektivní posouzení vhodnosti domácích porodů a možnost ho ve vhodných případech využít;

(C) s ohledem na nedávné přijetí zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotnických službách a podmínkách pro poskytování těchto služeb, zajistit jeho efektivní implementaci v souladu s Úmluvou, včetně: přijetí a prosazování protokolu o normální porodní péči zajišťující dodržování práv pacientů a bez zbytečných lékařských zákroků; a zajistit, aby všechny zásahy byly prováděny pouze s ženiným svobodným, předchozím a informovaným souhlasem; monitorování kvality péče v porodnicích; poskytování povinného vzdělávání pro všechny zdravotnické odborníky o právech pacientů a souvisejících etických normách; pokračování ve zvyšování informovanosti pacientů o jejich právech, a to i šířením informací; a

(D) přijmout opatření, včetně právních předpisů, aby se porod za asistence porodní asistentky mimo nemocnice stal bezpečným a cenově dostupným řešením pro ženy.

32. Výbor se znepokojením poznamenává, že migrující ženy ze zemí mimo Evropskou unii jsou vyloučeny z veřejného zdravotního pojištění.

33. Výbor doporučuje, aby smluvní strana urychleně provedla nezbytné legislativní změny pro zajištění toho, že migrující ženy a dívky s bydlištěm ve státě smluvní strany měly rovný přístup k veřejnému zdravotnímu pojištění jako ženy a dívky které jsou státními příslušníky.

Ekonomické posilování postavení žen

34. Výbor oceňuje smluvní stranu za své úspěchy v boji proti chudobě (V pořadí mezi prvními z nových států EU v této oblasti). Avšak Výbor je znepokojen počtem osob, zejména žen, bez důstojného bydlení (přibližně 30000). Výbor se obává, že neúplné domácnosti vedené ženami, staršími ženami a Romskými ženami čelí neúměrně vysokému riziku chudoby. V tomto kontextu, se obává, že sociální dávky smluvní strany, příspěvky, důchody a opatření sociálního bydlení jsou nedostatečná pro ochranu těchto žen před chudobou. Výbor je také znepokojen tím, že neexistence právního rámce pro zajištění včasného placení výživného zhoršuje situaci neúplných domácností vedených ženami.

35. Výbor doporučuje, aby smluvní strana posílila svou politiku sociálního bydlení, a rozvíjela genderově citlivé

mechanismy financování a přizpůsobila odborné vzdělání a školení v ekonomické oblasti, včetně oblasti zemědělství, cestovního ruchu a obnovitelných zdrojů energie. Výbor doporučuje, aby smluvní strana urychleně zahájila vyhodnocování svých sociálních dávek, příspěvků, důchodů a podmínek sociálního bydlení, aby se zajistilo, že tato podpůrná opatření jsou dostatečná pro zajištění účinné ochrany proti chudobě. Přitom by měla smluvní strana provádět cílená opatření pro řešení hospodářských potřeb domácností vedených jedním rodičem, kterým je žena, starší žena a romská žena. Výbor rovněž doporučuje, aby smluvní strana vzala v úvahu změny právního rámce a postupů pro výživné, aby se zajistilo včasné uhrazení přiměřené částky.

Sociální vyloučení znevýhodněných skupin žen

36. Výbor bere na vědomí zavedení dotačního programu poskytujícího podporu subjektům občanské společnosti zabývající se diskriminací žen, včetně těch, které se nachází v obtížné situaci. Bez ohledu na to, Výbor opakuje své znepokojení nad opomíjením situace některých znevýhodněných skupin žen, zejména Romských žen, migrujících žen a žen se zdravotním postižením, které se potýkají se vícečetnými formami diskriminace ve všech oblastech politického, hospodářského a společenského života, včetně účasti na rozhodování, vzdělání, zaměstnání a zdraví.

37. Výbor opakuje své doporučení, aby smluvní strana shromažďovala podrobnější údaje o situaci žen, které čelí vícečetné formě diskriminace, jako romských žen, migrujících žen a žen s postižením; přijala účinná opatření k odstranění této diskriminace; stanovila konkrétní cíle, ukazatele, lhůty pro provádění, monitorovací mechanismy a sankce; a vyčlenila dostatečné prostředky k dosažení takových opatření k urychlení realizace skutečné rovnosti takových znevýhodněných skupin žen, zejména v oblastech politického a veřejného života, vzdělání, zaměstnání a zdraví.

Žadatelé o azyl, uprchlíci nebo nepravdělně migrující ženy

38. Výbor se znepokojením konstatuje, že opatření smluvní strany zabývající se nedávným nárůstem počtu žadatelů o azyl, uprchlíků a nelegálních migrantů nejsou v souladu s mezinárodním právem humanitárních a lidských práv. Výbor je zejména znepokojen tím, že mnoho žadatelů o azyl, uprchlíků nebo nepravdělně migrujících žen, včetně těhotných žen, kojících matek a / nebo matek s dětmi je zbaveno svobody v imigrační vazbě.

39. Výbor vyzývá smluvní stranu, aby respektovala základní práva migrantů, žadatelů o azyl, uprchlíků a připomíná své obecné doporučení č. 32 (2014) o gender aspektu v postavení uprchlíka, azylovém řízení, státní příslušnosti a žen bez státní příslušnosti. Výbor vyzývá smluvní stranu, aby okamžitě ukončila zadržování žadatelů o azyl, uprchlíků nebo nepravdělně migrujících žen a jejich dětí a zavedla mírnější nátlaková alternativní opatření. Kromě toho Výbor doporučuje, aby smluvní strana přijala inkluzivní a neselektivní přístup v dodržování pravidel u nucené deportace a zaujala přístup zohledňující rovnost pohlaví v pokračujícím přílivu uprchlíků, stejně jako u žádostí o azyl, včetně procedurálních záležitostí, v souladu s právy, na které se vztahuje Úmluva a její obecné doporučení č.32 (2014).

Manželství a rodinné vztahy

40. Výbor oceňuje smluvní stranu za novelu Občanského zákoníku č. 89/2012 Sb., rušící poručenství. Výbor však opakuje své znepokojení ze zvláštních ustanovení, která umožňují soudům omezení způsobilosti k právním úkonům osoby, včetně práva na rodinu a práva na reprodukci; a používají se zejména u mladých žen s mentálním a psychosociálním postižením. Výbor opakuje své předchozí znepokojení z nedostatečného právního uznání smluvní strany svazků de facto a jeho nepříznivého dopadu na vymahatelnost práv žen po rozpuštění takových svazků. Výbor se znepokojením konstatuje, že právo migrujících žen (zejména z Ukrajiny) na rodinný život je v posledních letech významně ovlivněn nefunkčním konzulárním systémem určeným

k domluvě schůzky na velvyslanectví České republiky na Ukrajině, nazvaný "VISAPOINT".

41. Výbor vyzývá smluvní stranu, aby zrušila ust. § 673 a ust. § 865 odst. 2 z Občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.) a aby zajistila, že ženy s postižením mohou uplatnit své právo uzavřít manželství, rodičovská práva a právo adopce na rovnoprávném základě s ostatními občany. Připomíná své obecné doporučení číslo 21 (2004) o rovnosti v manželství a rodinných vztazích a č. 29 (2013) o hospodářských důsledcích manželství, rodinných vztahů a jejich rozpuštění, Výbor opakuje své doporučení, aby smluvní strana přizpůsobila své právní předpisy uznat svazek de facto s cílem zajistit rovná práva a povinnosti obou partnerů uvnitř i po rozpuštění takových svazků. Výbor doporučuje smluvní straně, aby zajistila přístup k "VISAPOINT" systému pro všechny osoby a zajistila, aby osoby žádající o víza / povolení k pobytu měli skutečnou možnost domluvit si schůzku prostřednictvím tohoto systému a setkání s rodinami v rámci přiměřené doby.

Pekingská akční platforma

42. Výbor vyzývá smluvní stranu, aby použila obsah Pekingské akční platformy, ve svém úsilí při implementaci ustanovení Úmluvy.

2030 Agenda pro udržitelný rozvoj

43. Výbor vyzývá k realizaci hmotné rovnosti pohlaví, v souladu s ustanoveními této úmluvy, v průběhu procesu realizace 2030 agendy pro udržitelný rozvoj.

Rozšíření

44. Výbor připomíná povinnost smluvní strany, aby systematicky a nepřetržitě prováděla ustanovení Úmluvy. Naléhavě vyzývá smluvní stranu, aby věnovala velkou pozornost provádění těchto závěrečných pozorování a doporučení od tohoto okamžiku do předložení další periodické zprávy. Výbor proto požaduje včasné šíření závěrečných pozorování, v úředním jazyce smluvní strany, do příslušných státních orgánů na všech úrovních (národní, regionální, místní), zejména vlády, ministerstva, parlamentu a soudnictví s cílem umožnit jejich plnou implementaci. Výbor vyzývá smluvní stranu ke spolupráci se všemi zúčastněnými stranami, jako jsou sdružení zaměstnavatelů, odborů, lidských práv a ženských organizací, vysokých škol a výzkumných institucí, médií apod. Dále se doporučuje, aby byla jeho závěrečná doporučení šířena vhodným způsobem na úrovni místních komunit, aby se umožnilo jejich provádění. Kromě toho Výbor žádá smluvní stranu, aby i nadále šířila úmluvu CEDAW, její Opční protokol a judikaturu a obecná doporučení Výboru všem zúčastněným stranám.

Ratifikace jiných smluv

45. Výbor poznamenává, že dodržování devíti hlavních mezinárodních úmluv o lidských právech (1) smluvní stranou by posílilo lidská práva a základní svobody žen ve všech oblastech života. Výbor proto vyzývá smluvní stranu, aby zvažila ratifikaci Mezinárodní úmluvy o ochraně práv všech migrujících pracovníků a členů jejich rodin, kterou ještě nepřijala.

Opatření přijatá v návaznosti na závěrečná pozorování

46. Výbor žádá smluvní stranu, aby do dvou let předložila písemné informace o krocích podniknutých k implementaci doporučení obsažených v odstavcích 23 (a), 29 (a) a 29 (b) výše.

Příprava příští zprávy

47. Výbor vyzývá smluvní stranu, aby předložila svou sedmou periodickou zprávu v březnu 2020.

48. Výbor žádá smluvní stranu, aby následovala "harmonizované pokyny k podávání zpráv podle mezinárodních smluv o lidských právech, včetně pokynů o společném hlavním dokumentu a dokumentech specifických k úmluvě" (HRI / MC / 2006/3 a Corr.1).

- (1) Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech; Mezinárodní pakt o občanských a politických právech; Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace; Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen; Úmluva proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání; Úmluva o právech dítěte; Mezinárodní úmluva o ochraně práv všech migrujících pracovníků a členů jejich rodin; Mezinárodní úmluvu o ochraně všech osob před násilným zmizením; a Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením.